

Aan: Tweede Kamer, Commissie voor Economische Zaken en Klimaat

Betreft: Commissiedebat Bedrijfslevenbeleid en verantwoord ondernemen

Amsterdam, 12 oktober 2022

● Geachte Kamerleden,

Op 19 oktober vindt het Commissiedebat Bedrijfslevenbeleid plaats. Het bedrijfslevenbeleid is bij uitstek geschikt om maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) op coherente wijze centraal te stellen. De Nederlandse overheid verwacht van Nederlandse bedrijven dat zij de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's) naleven, dé internationale standaarden¹ om mens en milieu te beschermen in internationale ketens. Maar die naleving blijft sterk achter. Het MVO Platform signaleert dat het ministerie van Economische Zaken en Klimaat kansen om MVO te bevorderen mist en doet suggesties voor een aantal onderwerpen op de agenda van dit debat.

Voorwaarden stellen

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is verantwoordelijk voor een groot deel van het budget voor de ondersteuning van het bedrijfsleven. Bij een deel van het EZK-financierings-instrumentarium gaat de staatssecretaris nu stapsgewijs en in de vorm van een pilot voorlichting over MVO geven aan aanvragende bedrijven, of het onderschrijven van de OESO-richtlijnen als voorwaarde stellen. Dat is een goede zaak, maar een brede toepassing van deze voorwaarden is nodig om genoeg bedrijven te bereiken en impact te maken. Zo lijkt MVO bijvoorbeeld bij het Topsectorenbeleid geen grote rol te spelen.² Dat terwijl de afgelopen jaren via de MVO-convenanten veel expertise is opgebouwd in sectorverband binnen zogenaamde MVO-risicosectoren, waar overlap is met de topsectoren.

- ➔ Hoe staat het met uitvoering van de de ambities om rijksbrede MVO-voorwaarden in te voeren conform [de motie-Sjoerdsma](#)? Wat zijn de mogelijkheden om de MVO-voorwaarden breder toe te passen? Kan de pilot-fase van dit jaar worden omgezet naar een permanent beleid?
- ➔ Hoe wordt het Topsectorenbeleid op MVO gemonitord? Hoe maken deze sectoren zich sterk voor het in kaart brengen van risico's op mensenrechtenschendingen en milieuschade in hun waardeketens en het voorkomen daarvan?

Focus op achterblijvers

De minister van Economische Zaken en Klimaat overweegt om de Transparantiebenchmark om te vormen en te koppelen aan de vernieuwde rapportagewetgeving (de 'Corporate Sustainability Reporting Directive', CSRD).³ Dit volgt na een zeer kritische⁴ evaluatie. Het ziet er naar uit dat veel meer bedrijven (uitgebreider) moeten gaan rapporteren over de impact van hun activiteiten op mens en milieu dan nu het geval is. Het maatschappelijk middenveld juicht dit toe. De duurzaamheids-

¹ Het MVO Platform vindt het belangrijk dat de OESO-richtlijnen worden geactualiseerd en meer aandacht besteden aan bijvoorbeeld klimaat, dierenwelzijn, gender, landrechten en digitalisering. Lees het [visiestuk](#) van het MVO Platform.

² Het Missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid brengt publieke en private partijen bijeen op de thema's Energietransitie & Duurzaamheid; Gezondheid & Zorg; Landbouw, Water, Voedsel en Veiligheid. Er gaan publieke middelen heen, maar MVO komt niet voor in deze [voortgangsbrief uit oktober 2021](#).

³ [Brief](#) Transparantiebenchmark februari 2022

⁴ Enkele kritische citaten uit [het rapport](#): "het instrument heeft aan relevantie en doeltreffendheid verloren", "bedrijfsvoering wordt vrijwel nooit aangepast bij een lage score", "achterblijvers zijn al lang geleden in het proces verloren".

rapportages van bedrijven zullen gecontroleerd worden door accountants en de AFM zal (als het goed is) een rol spelen in het toezicht op de naleving van de Europese rapportageplicht.

Het MVO Platform vindt [goed toezicht](#) essentieel. Een nieuwe rol voor de Transparantiebenchmark die minder gericht is op de koplopers, meer op de achterblijvers en de doelgroep flink uitbreidt kan daarbij ondersteunend zijn. Tegelijkertijd is het belangrijk dat er straks een duidelijke scheiding komt tussen beide actoren, waarbij de toezichthouder tot een onafhankelijke beoordeling van bedrijven kan komen.

- ➔ Is de minister bereid om de focus te verschuiven van de koploperbedrijven naar het 'peloton' en de achterblijvers die aan de CSRD moeten gaan voldoen?
- ➔ Hoe ziet de minister het toezicht op de naleving van de CSRD voor zich? Welke sancties kan de toezichthouder opleggen aan bedrijven die niet voldoen aan de CSRD? Hoe kunnen (toekomstige) toezichthouders elkaar versterken en dubbel werk worden voorkomen?⁵
- ➔ Hoe monitort de minister het aantal bedrijven dat de OESO-richtlijnen onderschrijft en naleeft, wat tot nu toe ook werd meegenomen in de Transparantiebenchmark?

Rol van de bestuurskamer

Bestuurders van bedrijven dienen bij de uitoefening van hun functie rekening te houden met mensenrechten en de belangen van derden die schade (kunnen) lijden als gevolg van activiteiten van de onderneming. Om daadwerkelijke verandering in toeleveringsketens te realiseren is het essentieel dat ook op het niveau van de bestuurskamers volledige verantwoordelijkheid wordt genomen voor het naleven van de OESO-richtlijnen. De Corporate Governance Code, een bindende leidraad voor goed bestuur voor beursgenoteerde bedrijven, wordt momenteel herzien. Daarmee is er een kans om de verantwoordelijkheid van bestuurders en aandeelhouders voor MVO nader te specificeren en vast te leggen dat de belangen van stakeholders moeten worden meegenomen in bedrijfsbeslissingen. Het is echter maar de vraag of de Code op dat punt voldoende verbeterd wordt.⁶

- ➔ Hoe ziet de minister erop toe dat de Corporate Governance Code volledig in lijn wordt gebracht met de OESO-richtlijnen? Komt er voldoende duidelijkheid over het betrekken van stakeholders en het meewegen van hun belangen (ook stakeholders in de ketens van bedrijven zoals omwonenden, vakbonden, inheemse gemeenschappen, kleinschalige boeren en gemarginaliseerde groepen)?
- ➔ Is de minister het ermee eens dat de Corporate Governance Code dient aan te sluiten bij de toekomstige IMVO-wetgeving in Nederland en de EU en in lijn moet zijn met de OESO-richtlijnen?
- ➔ Hoe ziet de minister in het algemeen de samenhang tussen het toepassen van MVO-voorwaarden, het toezicht op rapportagewetgeving en de Corporate Governance Code?

Wij hopen dat u deze punten inbrengt in het debat en informeren u graag nader, over deze en andere MVO-onderwerpen.

Met vriendelijke groet, namens het MVO Platform,

Gisela ten Kate en David Ollivier de Leth

⁵ De ILT houdt toezicht op de Conflictmineralenwetgeving, de ACM op misleidende duurzaamheidsclaims, de AFM op niet-financiële verslaggeving.

⁶ [Voorstel voor actualisering](#) van de Nederlandse Corporate Governance Code